

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milady Haplové, a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **A. T.**, zastoupený Mgr. Jelenou Boudnou, advokátkou, se sídlem Praha 10, Světická 1390/10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 12. 2005, č. j. 28 Az 72/2005 – 24, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Jeleně Boudné, advokátce, **s e s t a n o v í** ve výši 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 22. 12. 2005, č. j. 28 Az 72/2005 – 24, zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2005, č. j. OAM-329/VL-20-C09-2005, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že v řízení před správní orgánem nedošlo k žádnému porušení procesních předpisů a z tohoto pohledu není správní rozhodnutí

nezákonné. Žalobní námitka nedostatečně zjištěného stavu věci byla natolik obecná, že nebylo možné zjistit, jaké konkrétní důkazy měl správní orgán podle žalobce dále provádět a v čem se mu jeví skutková zjištění neúplná. Koneckonců žalobce během správního řízení žádné důkazy nepředložil ani neoznačil, přestože tuto možnost měl. Také žalobcovo tvrzení, že se žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí nevypořádal se všemi provedenými důkazy, je tvrzením obecného rázu, žalobce neuvádí, s kterými konkrétními důkazy se žalovaný nevypořádal. Ani tato námitka tedy nemá opodstatnění. Krajský soud dále uvedl, že v přezkoumávané věci nebyly prokázány skutečnosti, které by zakládaly důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ani žalobce žádný takový důkaz nepředložil. Bylo tedy nutné vycházet pouze z jeho tvrzení, z nichž vyplývá, že jediným důvodem vedoucím žalobce k opuštění vlasti byla obava z pronásledování kvůli účasti na protestním mítinku organizovaném svazem podnikatelů. Po zhodnocení všech rozhodných skutečností ovšem krajský soud shledal tento důvod ryze účelovým. Žalobce se totiž žádným způsobem neangažoval ve společenském životě Běloruska, nikdy nebyl členem žádného hnutí nebo organizace, která by zaujímala kritický postoj k běloruské administrativě, nikdy neměl problémy s běloruskou policií nebo státními orgány. Lze říci, že účast na mítinku v G. byla jedinou jeho „protestní“ akcí proti běloruskému režimu, přičemž během této akce neprojevili žádnou aktivitu, pouze se pasivně účastnili shromáždění spolu s dalšími pěti tisíci spoluobčanů. Je velmi nepravděpodobné, že by běloruské úřady vůbec zaznamenaly jeho účast na demonstraci a přikládaly jí nějaký význam. Vzhledem k tomu, že tato akce byla plánována na celém území státu, účastnil se jí velký počet lidí a pokojně jí přihlíželi i příslušníci běloruských bezpečnostních sil, jde nepochybně o běžnou protestní akci, které běloruské úřady nevěnují velkou pozornost. Určité nebezpečí by mohlo hrozit snad jen aktivním účastníkům protestu, zejména řečníkům, ale prostá pasivní účast i s ohledem na počet účastníků nebezpečná není. Navíc soud přihlédl i k tomu, že žalobce měl v úmyslu odcestovat do České republiky již před svou účastí na zmíněné akci. Svědčí o tom jednak to, že potřebné vízum si opatřil již předtím, jednak tuto skutečnost sám přiznal. Není to tedy tak, že opuštění vlasti a odchod do České republiky je okamžitou, předem nepřipravenou reakcí na možné nebezpečí vyplývající z účasti žalobce na protestním mítinku. Naopak se jedná o předem plánovaný odchod do České republiky, k němuž si žalobce s předstihem zajistil potřebné dokumenty. V této souvislosti se nelze ubránit dojmu, že skutečným důvodem odchodu je něco zcela jiného než obava z pronásledování za uplatňování politických práv a názorů. Tomu nasvědčuje i to, že se žalobce nikdy politicky či vůbec společensky neangažoval. Za jedinou skutečnou příčinu jeho odchodu ze země tak krajský soud považoval snahu vyřešit svou ekonomickou situaci. Sám žalobce uvádí, že jediné problémy, které v Bělorusku měl, byly problémy finanční. Pracoval v továrně, ale platili mu málo. Uvažoval o tom, že bude podnikat. Do kontextu tohoto vývoje událostí dobře zapadá i odchod žalobce do České republiky. Naopak do tohoto kontextu vůbec nezapadá náhlá účast žalobce na demonstraci, když se předtím o politiku nezajímal. Celková situace v zemi původu pak byla podložena zprávou Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2004 včetně aktuálních informací obsažených v databázi ČTK, přičemž tyto důkazy jsou součástí správního spisu žalovaného. Žalovaný tedy postupoval správně, když rozhodl o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Rovněž – jak plyne ze správního spisu – nebyly splněny podmínky pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu. Správní spis také neobsahuje žádné důkazy, které by indikovaly udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, když nutno navíc zdůraznit, že žalobce se humanitárního azylu výslovně nedomáhal a nepředložil v tomto směru žádné důkazy. Krajský soud se s žalovaným ztotožnil i v tom, že v případě žalobce nejsou dány překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností od 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotněprávní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti konstatuje, že s rozhodnutím krajského soudu nesouhlasí. Dále uvádí, že rozhodnutí správního orgánu napadá v celém rozsahu pro jeho nezákonnost způsobenou tím, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, čímž porušil § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu z roku 1967 a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o azyl. Správnímu orgánu dále vytýká, že důkazy, které si opatřil, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu z roku 1967. Správní orgán tedy nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět; rozhodnutí správního orgánu nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Stěžovatel je přesvědčen, že v zemi původu je ohrožen na životě, nemá se kam obrátit o pomoc, protože stát takové poměry trpí a podporuje je; v jeho případě se jedná i o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možné udělit azyl podle § 14 zákona o azylu. Dále se stěžovatel odvolává na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, že „nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení, nebo trestu“. V této souvislosti stěžovatel poukazuje na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci [Cruz Varas](#) z roku 1991, A-201, § 69-70, a rozsudek ve věci [Vilvarajah](#) z roku 1991, A-215, § 3 (vyhoštění). Dále se stěžovatel dovolává názoru v Příručce k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, kde je v čl. 53 uvedeno: „Může se stát, že žadatel byl podroben různým opatřením, která sama o sobě ještě nepředstavují pronásledování (např. různým formám diskriminace), ale jsou v některých případech spojena s dalšími zápornými faktory (např. obecné ovzduší nejistoty v zemi původu). V těchto situacích mohou různé se uplatňující aspekty ve svém součtu vyvolat určitý efekt, který může logicky opravňovat k tvrzení o opodstatněnosti pronásledování na kumulativním základě. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatel prostřednictvím ustanovené zástupkyně uvedl, že kasační stížnost podává z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Dále dodal, že v poslední době se politická situace v Bělorusku opět vyhrotila a že neúspěšní žadatelé o azyl jsou po svém návratu do vlasti uvěznováni. Stěžovatel je přesvědčen, že uvěznění by v případě neudělení azylu čekalo i jeho, čemuž nasvědčuje i to, že po jeho odjezdu z Běloruska ho opakovaně policie hledala jak doma, tak na pracovišti.

K vysloveným námitkám porušení správního řádu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2006, sp. zn. 4 Azs 164/2005 a 2 Azs 27/2003, www.nssoud.cz. K námitce legalizace pobytu odkazuje NSS na rozsudek sp. zn. 4 Azs 334/2005, www.nssoud.cz, nebo na rozsudek sp. zn. 4 Azs 15/2006, www.nssoud.cz. K námitce týkající se nedostatku tvrzení důvodů pro udělení azylu je možno odkázat na rozsudek téhož soudu ze dne 16. 5. 2004, č. j. 1 Azs 45/2004 – 47. K námitce překážky vycestování lze odkázat na rozsudek uvedeného soudu 2 Azs 343/2004 – 56, ze dne 4. 8. 2005 a konečně k námitce týkající se neudělení tzv. humanitárního azylu lze odkázat na rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V situaci, kdy byla kasační stížnost odmítnuta, se Nejvyšší správní soud tímto návrhem již nezabýval.

K žádosti stěžovatele, aby bylo ve věci nařízeno jednání, Nejvyšší správní soud sděluje, že podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Podle názoru zdejšího soudu předložený spis obsahuje dostatek informací pro to, aby bylo možno ve věci rozhodnout. Nařízení ústního jednání se proto jevilo jako nadbytečné. V návaznosti na to pak nebylo zapotřebí, aby stěžovateli byl ustanoven tlumočník. V dané věci vycházel Nejvyšší správní soud, na základě § 64 s. ř. s., z ustanovení § 18 odst. 2 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), podle kterého účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. V průběhu řízení však taková potřeba najevo nevzešla. Stěžovatel podal kasační stížnost v češtině a dokázal na výzvy a poučení krajského i Nejvyššího správního soudu včas a řádně zareagovat. Za nerozhodné přitom soud považuje, zda tak činil stěžovatel osobně nebo prostřednictvím advokáta. Otázka ustanovení tlumočníka by se tak nepochybně stala aktuální až v případě ústního jednání, které však zdejší soud nenařídil.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Jeleně Boudné byla stanovena za dva úkony právní služby po 1000 Kč [převzetí a příprava zastoupení, podání soudu týkající se věci samé spočívající v doplnění kasační stížnosti – § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], k čemuž byla přičtena paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu